

GENEALOGIILE LUI YESHUA
MATEI 1:1-17
LUCA 3:23-38

de. Dr. R. Baruch

În acest articol, vor fi examinate două dintre genealogiile lui Yeshua. Primul lucru pe care să-l ținem în minte este motivul pentru care există **două** genealogii **diferite** pentru Yeshua? O genealogie istorică corectă ar trebui să fie suficient. În timpul perioadei a doua din perioada celui de-al doilea templu, a devenit o practică destul de comună, ca savanții evrei să scrie genealogiile într-un mod unic. Chiar dacă erau precise și corecte dintr-o perspectivă istorică, a asigura o claritate istorică a genealogiilor **nu** era problema lor primordială. Ci mai degrabă, aceste tipuri de genealogii erau destinate pentru revelații teologice.

Cei care sunt familiarizați cu Noul Legământ își vor aminti că Pavel i-a avertizat pe Timotei și Tit,

„și să nu se țină de basme și de înșirări de neamuri fără sfârșit, care dau naștere mai mult la certuri de vorbe decât fac să înainteze lucrul lui Dumnezeu prin credință, așa fac și acum.” 1 Timotei 1:4

„Dar de întrebările nebune, de înșirările de neamuri, de certuri și ciovărăieli privitoare la Lege, ferește-te, căci sunt nefolositoare și zadarnice.” Tit 3:9

Aceste două versete i-au făcut pe mulți oameni să ignore cele două genealogii care se găsesc în Matei și Luca. Dar, nu ar trebui să fie așa! Cuvintele lui Pavel către Timotei și Tit, se aplică doar la genealogiile din afara Bibliei; adică, acele genealogii care nu se găsesc în Scriptură. Cu siguranță că aceste două genealogii ale lui Yeshua ar trebui studiate și înțelese ca și revelații biblice, și ca și genealogii date și inspirate de Duhul Sfânt.

Cu toate acestea, este vital pentru cititor să înțeleagă că o relatare literară a cine a dat naștere la cine, **nu** este scopul primordial al genealogiilor atât din Matei cât și din Luca. Nu e **nimic** în aceste genealogii care să fie **incorect**. Deci, sunt precise din punct de vedere istoric; dar atât Matei cât și Luca au fost inspirați să listeze numele care se găsesc în genealogiile lor într-un mod în care a transmis cititorului un adevăr teologic. Aceste schimbări nu sunt erori, și nici nu anulează genealogiile în nici un fel; ci mai degrabă, ei folosesc doar o relatare genealogică pentru a dezvălui informații teologice pe care altfel, cititorul nu le-ar putea afla.

Haideți să începem cu genealogia lui Matei despre Yeshua.

Genealogia lui Matei

Primul lucru pe care îl spune această genealogie este că este genealogia lui Matei despre Yeshua. Matei informează imediat cititorul că Yeshua este într-adevăr Mesia. Afirmând acest lucru, Matei arată și că Yeshua este un urmaș legal atât al lui David cât și al lui Avraam. Există câteva lucruri pe care trebuie să le înțelegem cu privire la această afirmație. Chiar dacă am folosit termenul de „urmaș legal”, voi vorbi despre această distincție, dintre urmașul biologic și urmașul legal, mai târziu în acest articol. Prima dată, vreau să subliniez faptul că Matei a dezvăluit cititorului că Yeshua este un urmaș de drept atât al lui David cât și al lui Avraam. Iudaismul a înțeles pe drept, că pentru cineva să fie Mesia, El trebuia să fie un urmaș al lui Avraam, adică Fiul lui Avraam, dar și un urmaș al lui David, adică Mesia, Fiul lui David. După ce afirmă aceste lucruri, Matei continuă să scrie pentru a demonstra acest lucru în

concordanță cu Scripturile ebraice.

Genealogia lui Matei, de la versetele 2-6, este luată direct din Vechiul Legământ (vezi Rut 4:18-21). Nu există nici o polemică care apare în aceste versete. Ceea ce este semnificativ este schimbarea limbajului. În timp ce în primul verset, cititorului i se spune simplu că Yeshua este Fiul atât al lui Avraam cât și al lui David, începând cu versetul 2, apare un verb care este folosit, **γεννώω**. Acest verb are multiple semnificații; cu toate acestea, în acest context, este folosit pentru a informa cititorul că cineva a născut sau a produs un moștenitor (fiu). Este cel mai semnificativ când ajungem la sfârșitul genealogiei lui Matei, când cititorului **nu** i se spune că Iosif l-a născut sau l-a produs pe Yeshua. Această problemă va fi discutată mai în detaliu când ne vom ocupa de versetul 16. Ceea ce trebuie arătat este faptul că în această primă secțiune a genealogiei, sunt menționate trei femei, Tamar, Rut și soția lui Urie (Batșeba). Este foarte neobișnuit pentru ca femei să apară într-o relatare biblică. Potrivit savanților evrei, când o femeie sau mai multe femei la general, apar într-o relatare biblică ar trebui să facă cititorul să se gândească la conceptul de răscumpărare. Baza pentru aceasta se găsește în cartea Exod, cunoscută și ca și cartea răscumpărării. Aceasta se datorează Paștelui, sărbătoarea răscumpărării, care figurează atât de semnificativ în cartea Exod. În această carte, moașele evreice, la fel ca și Iochebed, mama lui Moise, și-au demonstrat credința, care a fost și motivul pentru care HaShem (Dumnezeu) s-a mișcat să aducă Exodul, adică răscumpărarea Copiilor lui Israel.

În genealogia lui Matei, Tamar, nora lui Iuda, este prima menționată. Ea a folosit cu credincioșie porunca căsătoriei de Levirat (chiar înainte ca porunca să fie dată, în Deuteronom 25) pentru a ridica un moștenitor pentru soțul ei mort. Datorită acestui acestei acțiuni de credincioșie, ea este menționată în Matei. Credincioșia sa a fost instrumentală în această linie Mesianică, care nu a ajuns la un sfârșit datorită lipsei de credințe a fiilor lui Iuda, sau datorită propriei sale rebeliuni împotriva planului lui Dumnezeu. Iuda afirmă drept, în ceea ce o privește pe Tamar, când spune că ea este mai neprihănită decât el pentru că s-a purtat în acest fel (vezi Geneza 38:26). Prin urmare, Tamar apare în genealogia lui Matei pentru a transmite cititorului concepte ca și răscumpărarea, credincioșia, și ascultarea de poruncile lui Dumnezeu. Fiecare dintre acestea este foarte apropiat relaționată cu o înțelegere dreaptă a Împărăției, și prin urmare, de asemenea, legată de caracterul lui Mesia, Regele Împărăției.

Următoarea care este menționată, este Rahav. Doar în Noul Legământ putem ști că Rahav a fost mama lui Boaz. Este important pentru cititor să accepte că aceasta este aceeași Rahav, care este menționată în cartea Iosua ca și **רַחַב**. Acest cuvânt ebraic este de obicei tradus ca și o prostituată, dar există autorități care o înțeleg ca și hangită. Cu ce scop, apare Rahav în genealogia lui Matei, dacă este obișnuit ca femeile să fie lăsate afară din genealogii? Rahav a fost unică în poporul ei. Toți cei din Ierihon au zis de victoria israeliților de la Marea Roșie și toate celelalte miracole care au fost făcute pentru copiii lui Israel cu rezultatul că frica a căzut peste toți. Acești oameni știau că HaShem era Dumnezeu cerurilor și al pământului, și cu toate acestea, nu îi răspundeau în credincioșie. Doar Rahav a făcut asta. Din nou, credincioșia este subliniată în acest text. În plus, Rahav nu era evreică; prin urmare, genealogia lui Matei vrea să accentueze cititorului că nu etnia este baza pentru a fi inclus în poporul lui Dumnezeu; ci mai degrabă credința care răspunde la revelația lui Dumnezeu.

A treia femeie este Batșeba. Ea nu este menționată direct cu numele. Ci mai degrabă, se face iluzie la ea ca și soția lui Urie. Din nou, datorită faptului că este o iluzie la o femeie (soția lui Urie), Matei subliniază din nou conceptul de răscumpărare. Într-un mod similar, Urie (hetitul) **nu** este din linia genealogică a poporului evreu. Cu toate acestea, ceea ce iese în evidență cu privire la acest om este supunerea sa față de autoritatea lui Dumnezeu și ascultarea sa de poruncile lui Dumnezeu (vezi 2 Samuel 11:11). În 2 Samuel, când Urie menționează Chivotul Legământului, el se referă la ceea ce conține Chivotul, adică la cele două table pe care au fost scrise poruncile. Deci, chiar dacă Urie nu a

fost evreu, el a onorat poruncile lui Dumnezeu și le-a aplicat la viața sa, care se referă la ceea ce răscumpărarea face în viața cuiva, și deci, prin urmare a avut un caracter al împărăției.

Deci, deja am văzut că genealogia lui Matei este mai mult decât o listă a cine a născut pe cine, și a fost construită de Duhul Sfânt pentru a dezvălui adevărul vital cu privire la **Împărăția lui Dumnezeu** și la ce fel de caracter ar trebui să aibă cei care ocupă Împărăția, care sunt rezultatele directe a unei credințe ferm înrădăcinate în Scriptură.

Următoarea secțiune în această genealogie este de la versetul 7 la versetul 11. Din moment ce secțiune anterioară s-a încheiat cu fiul lui David, Solomon, aceste versete se ocupă de regii lui Iuda. Când examinăm în de-aproape această secțiune vom observa că unele generații lipsesc. Haideti să comparăm relatarea biblică din Vechiul Legământ cu cea din genealogia lui Matei.

Vechiul Legământ

Solomon a născut pe Roboam
Roboam a născut pe Abia
Abia a născut pe Asa
Asa a născut pe Iosafat
Iosafat a născut pe Ioram
Ioram a născut pe Ahazia
Ahazia a născut pe Iehoas
Iehoas a născut pe Amația
Amația a născut pe Ozia
Ozia a născut pe Ioatam
Ioatama a născut pe Ahaz
Ahaz a născut pe Ezechia
Ezechia a născut pe Manase
Manase a născut pe Amon
Amon a născut pe Iosia
Iosia a născut pe Iehoahaz
Faraon l-a făcut pe Ioiachim fiul lui Iosia, Rege
Ioiachim l-a născut pe Iehonia
Nebucadnețar l-a făcut pe Zedechia

Genealogia lui Matei

Solomon a născut pe Roboam
Roboam a născut pe Abia
Abia a născut pe Asa
Asa a născut pe Iosafat
Iosafat a născut pe Ioram

Ioram a născut pe Ozia*
Ozia a născut pe Ioatam
Ioatam a născut pe Ahaz
Ahaz a născut pe Ezechia
Ezechia a născut pe Manase
Manase a născut pe Amon
Amon a născut pe Iosia
*
Iosia a născut pe Iehonia*
*
Strămutarea în Babilon

Începând cu Solomon, Vechiul Legământ listează un total de 19 generații până la exilul în Babilon. Te rog să notezi faptul că Ioiachim a fost fratele lui Iehoahaz și a devenit rege după el, dar era parte din aceeași generație. La fel, Zedechia a devenit rege înlocuindu-l pe ruda sa Iehonia.

Atunci când examinăm Genealogia lui Matei, este clar că el a sărit peste 3 generații de la Ioram la Ozia, ignorându-l pe Ahazia, Iehoas și Amația. **Te rog să notezi, că nu era ceva ieșit din comun să sari peste generații și să spui că un bunic sau străbunic este cel care a născut o generație de mai târziu.** Există o varietate de motive pentru o astfel de practică. Savanții nu au considerat-o ca fiind o eroare sau ceva problematic. În plus, Matei a trecut peste Iehoahaz și i-a legat pe Ioiachim și fii lui într-o generație. Aceste practici i-au permis lui Matei să aibă doar 14 generații de la fiul lui David, Solomon, până la exilul din Babilon, același număr ca de la Avraam la David. Cu alte cuvinte, a fost important pentru Matei să aibă numărul 14 ca un rol important în genealogia sa. Vom examina acest lucru mai târziu.

A treia și ultima secțiune din genealogia lui Matei este de la exilul babilonian până la Mesia. În legătură

cu aceste nume enumerate după exil există puțină evidență biblică. Acest lucru nu înseamnă că această relatare ar trebui respinsă, ci mai degrabă, trebuie să acceptăm că este pur și simplu bazată pe inspirația Duhului Sfânt și autoritatea Scripturii. Când studiem aceste generații, putem face următoarea listă.

Genealogia lui Matei: de la exil până la Mesia.

- 1) Iehonia a născut pe Salatiel
- 2) Salatiel a născut pe Zorobabel
- 3) Zorobabel a născut pe Abiud
- 4) Abiud a născut pe Eliachim
- 5) Eliachim a născut pe Azor
- 6) Azor a născut pe Sadoc
- 7) Sadoc a născut pe Achim
- 8) Achim a născut pe Eliud
- 9) Eliud a născut pe Eleazar
- 10) Eleazar a născut pe Matan
- 11) Matan a născut pe Iacov
- 12) Iacov a născut pe Iosif
- 13) Mesia

Există câteva probleme pe care trebuie să le discutăm. În primul rând, faptul că există listate doar 13 generații, când cititorului i se spune în versetul 17 că există 14 generații (la fel cum au fost și în secțiunea de mai înainte). A doua problemă este aceea că textul **nu** afirmă că Iosif l-a născut pe Yeshua, adică Mesia (Matei 1:16). Chiar dacă Matei spune clar faptul că Miriam l-a născut pe Yeshua, Iosif este trecut doar ca și soțul ei. Termenul folosit ne dezvăluie faptul că deși Iosif și Miriam erau căsătoriți din punct de vedere legal, ei puseseră în practică doar prima din cele două părți a legământului căsătoriei, și prin urmare orice relații sexuale între ei doi ar fi fost interzise până după nașterea lui Yeshua. Faptul că Matei nu a spus că Iosif l-a născut pe Yeshua, arată un punct de vedere pe care Matei vrea să-l arate. Legătură cu aceasta are faptul că Iehonia apare în genealogia lui Matei. Faptul că Iehonia apare în genealogia lui Matei este un motiv important pentru care Matei se abține de la a afirma că Iosif l-a născut pe Yeshua. Aceste două lucruri au legătură cu profetul Ieremia. Ieremia a afirmat că Iehonia (cunoscut și ca Ieconia) a fost disprețuit de Dumnezeu pentru ticăloșia sa și HaShem a proclamat prin profet că nici unul dintre urmașii săi nu va sta pe tronul lui David (vezi Ieremia 22:28-30). Ceea ce înseamnă că Mesia nu poate fi un urmaș biologic al lui Iehonia. Această profecție prezintă mari probleme. Înseamnă că promisiunea Mesianică ar fi anulată din punct de vedere fizic. Cum poate HaShem să-și țină promisiunea și să nu compromită nici un aspect din profecția lui Ieremia? Singura cale posibilă este **Nașterea din fecioară**. Nașterea din fecioară explică de ce genealogia lui Matei nu spune că Iosif l-a născut pe Yeshua; ci mai degrabă cititorul este doar informat că **Iosif este soțul lui Miriam (Maria) din care s-a născut Yeshua**. Faptul că Miriam era căsătorită cu Iosif înseamnă că Iosif, în concordanță cu legea evreiască, a fost într-adevăr tatăl legal al tuturor copiilor născuți de Miriam. Iosif a fost din linia genealogică a lui David, și de aceea Yeshua este urmașul legal al lui David, din linia genealogică roială, dar **nu** un urmaș fizi al lui Iehonia.

Acum, haideți să ne întoarcem la eroarea aparentă cu privire la numerele generațiilor între exilul babilonian și Mesia. Cititorului i se spune în Matei 1:17 că există 14 generații de la Avraam la David și 14 generații de la David la exil, și, în final, 14 generații de la Exil la Mesia. Prima dată, trebuie să răspundem la întrebarea de ce există un accent pe numărul 14? În numerologia ebraică, numărul 14 are legătură cu o **binecuvântare dublă** sau o **binecuvântare a Împărăției**. Cu alte cuvinte, Matei a fost inspirat să-și construiască genealogia pentru a transmite cititorului că doar prin Mesia Yeshua putem

primi binecuvântările care se află în Împărăția lui Dumnezeu. Din nou, problema care rămâne este faptul că în ultima secțiune din genealogia lui Matei găsim doar 13 generații. Este aceasta o eroare? A greșit Matei? Nu, Matei a fost perfect inspirat de Duhul Sfânt și nu există nici o eroare în Biblie. Ceea ce poate arăta ca și o eroare pentru cititor, este de fapt, de obicei, un loc de o revelație biblică extraordinară. Matei spune în versetul 17 că există 14 generații de la Exil până la Mesia. Ce vrea să spună Matei când spune, **ἕως τοῦ Χριστοῦ** „*până la Mesia*”? Trebuie să ne amintim că Mesia vine nu doar o dată, ci **de două ori**, adică A doua venire.

Conform lui Matei, există 13 generații până la prima venire a lui Mesia, adică până la nașterea Sa. Numărul 13 vorbește despre unitatea dintre Dumnezeu care este **unul** și cele **doisprezece** triburi ale lui Israel. Pentru acest tip de unitate Yeshua a intrat în această lume pentru prima dată – ca să aducă reconcilierea dintre Israel și Dumnezeu. Cu toate acestea, ceea ce Matei dorește să arate prin faptul că spune că există 14 generații de la Exil la Mesia, are de a face cu **A doua venire** a lui Yeshua. Putem să ne gândim la a 14 generație ca și la „generația lipsă” în această genealogie, dar în Iudaism, există conceptul de „**următoarea generație**” **”הדור הבא”**. Acest concept îi sfătuiește pe adulți să-și pregătească copiii (următoarea generație) pentru Împărăție, adică pentru venirea lui Mesia. Fundamentul pentru această idee se găsește în Profetul Maleahi care spune că Ilie se va întoarce cu puțin înainte de venirea lui Mesia și va întoarce inimile taților spre **copiii** lor și inimile **copiilor** spre tații lor (Maleahi 3:23-24).

Cu alte cuvinte, Matei, prin faptul că folosește fraza **ἕως τοῦ Χριστοῦ** „*până la Mesia*” cuplat împreună cu conceptul de **următoarea generație** transmite cititorului importanța de a fi gata pentru întoarcerea lui Mesia, în fiecare generație. Acum, vom trece la relatarea lui Luca despre genealogia lui Yeshua.

Genealogia lui Luca

Este foarte important faptul că Luca introduce genealogia sa cu aceste cuvinte,

„Isus avea aproape treizeci de ani când a început să învețe pe norod; și era, cum se credea, fiul lui Iosif...” Luca 3:23

Acest verset face și mai clar faptul că Luca a vrut să informeze cititorul că Yeshua nu a fost fiul biologic al lui Iosif. Cu toate acestea, genealogia sa susține faptul că Yeshua a fost într-adevăr urmașul legal al lui Iosif, adică din linia genealogică regală. Faptul că vârsta lui Yeshua este menționată, și se spune că El avea aproape 30 de ani are, de asemenea, o mare semnificație. Numărul 30 are de a face cu moartea în iudaism, din moment ce 30 de zile era timpul biblic pentru perioada de doliu. Prin urmare, Luca dezvăluie cititorului că slujirea lui Yeshua s-a centrat pe moarte.

Când examinăm genealogia lui Luca, găsim că începe genealogia cu Adam, primul om, mai degrabă decât cu Avraam, așa cum a făcut Matei. Luca spune că Adam era **de la** Dumnezeu. Există o construcție gramaticală foarte importantă în genealogia lui Luca, de care cititorul trebuie să știe. În toate traducerile din engleză, fraza „**fiul lui**” apare înaintea fiecărui nume. În realitatea nu este așa. Doar articolul hotărât precede numele în textul din limba greacă, și acest articol este la cazul genitiv. Prin urmare, tot ceea ce Luca afirmă este că **unul este din celălalt**. Spre exemplu, dacă am traduce precis versetul 38, ar suna așa,

„Din Enoh, din Set, din Adam, din Dumnezeu.”

În timp ce Matei a folosit un verb care are legătură cu omul care naște sau produce copii, Luca a fost inspirat în mod deliberat, să scrie într-un mod foarte general, unde valoarea relației dintre cel care este din celălalt, nu este clar stabilită.

Secțiunea de la Adam la Avraam, pe care Matei nu o include, este de acord cu revelația Vechiului Legământ (vezi Geneza, capitolul 5 și 11), cu excepția unui singur nume. Genealogia lui Luca are un nume extra (Cainam) care apare în versetul 36. Potrivit cu textul tradițional din Biblia ebraică, **Textul masoretic**, Arfaxad a născut pe Shelah și nu pe Cainam. Deci, Luca include o generație extra care nu poate fi susținută de **Textul masoretic**. Este aceasta o eroare? Chiar și o singură eroare în Noul Legământ invalidează toată autoritatea sa. Trebuie să ne amintim că Vechiul Legământ pe care scriitorii Noului Legământ l-au folosit nu a fost în ebraică și cu siguranță că nu a fost Textul masoretic (care a fost scris între secolul al VII-lea și al X-lea d.Hr). Scriitorii Noului Legământ au folosit Vechiul Legământ în greacă, adică Septuaginta (LXX). Când ne uităm la Geneza 11:12 în LXX, spune clar că Arfaxad l-a născut într-adevăr pe Cainam. Deci, Luca 3:36 nu este o eroare, ci pur și simplu relatează tradiția din LXX, pe care textul în ebraică din **Manuscrisele de la Marea Moartă** le susține de asemenea. Textul în ebraică este relativ mai vechi (800 – 1000 de ani mai devreme) și în opinia majorității experților, reprezintă un text mult mai bun.

Este foarte interesant de notat și faptul că în genealogia lui Luca există **75** de nume (**fără** Yeshua și Dumnezeu). Într-un mod asemănător, conform LXX, Geneza 46:27 afirmă că: *„toate sufletele din familia lui Iacov care au venit în Egipt erau în număr de 75 de suflete.”*

Atunci când acordăm o atenție mai mare acestui număr și cum a ajuns în Geneza capitolul 46, învățăm un lucru important. O enumerare a celor 75 de suflete este după cum urmează:

1. Iacov
2. Ruben
3. Enoh
4. Palu
5. Hețron
6. Carmi
7. Simeon
8. Iemuel
9. Iamin
10. Ohad
11. Iachin
12. Țohar
13. Saul
14. Levi
15. Gherșon
16. Chehat
17. Merari
18. Iuda
19. Er
20. Onan
21. Șela
22. Pereț
23. Zarah
24. Hețron

25. Hamul
26. Isahar
27. Tola
28. Puva
29. Iov
30. Şimron
31. Zabulon
32. Sered
33. Elon
34. Iahleel

Geneza 46:15 ne informează că sunt doar 33 suflete. Este aceasta o eroare? Absolut nu, acelaşi verset ne informează că numărul 33 îi reprezintă pe cei pe care Lea i-a născut lui Iacov, şi prin urmare Iacov trebuie să fie **dat la o parte** din numărătoare, şi prin urmare am ajunge la numărul 33.

1. Gad
2. Țifion
3. Haggi
4. Şuni
5. Eţbon
6. Eri
7. Arodi
8. Areeli
9. Aşer
10. Imna
11. Işva
12. Işvi
13. Beria
14. Serah
15. Heber
16. Malchiel

Geneza 46:18 ne informează că numărul de suflete pe care Zilpa i-a născut lui Iacov au fost 16 suflete.

1. Iosif
2. Beniamin
3. Manase
4. Efraim
5. Machir
6. Galaad
7. Sutalaam
8. Taam
9. Edom
10. Bela
11. Becher
12. Aşbel
13. Ghera
14. Naaman

15. Ehi
16. Roș
17. Mupim
18. Ard

Geneza 46:22 ne descoperă că Rahela i-a născut lui Iacov un total de 18 suflete.

1. Dan
2. Hușim
3. Neftali
4. Iahteel
5. Guni
6. Iețer
7. Șilem

Geneza 46:25 afirmă că numărul de suflete pe care Bilha i-a născut lui Iacov este de 7 suflete.

Dacă adunăm cele patru secțiuni, vom ajunge la numărul de 74 de suflete, cu toate acestea, Geneza 46:27 afirmă că toate sufletele care au venit împreună cu Iacov este de 66. Sunt cu 8 suflete mai mult. Soluția este simplă, trebuie să **scădem** pe Iosif, și cei care i s-au născut în Egipt: Manase, Efraim, Machir, Galaad, Sutalaam, Taam și Edom. Când facem acest lucru, avem exact 66 de suflete, așa cum spune Geneza 46:27.

În ultimul rând, Geneza 46:27 dezvăluie faptul că de fapt au fost **nouă** suflete născute lui Iosif în țara Egiptului. Când includem aceste 9 suflete cu cele 66 de suflete, totalul final este de 75 de suflete. Este vital să ne amintim că **nici Iacov și nici Iosif nu sunt incluși în acest total de 75 de suflete**. Acest aspect este foarte similar cu genealogia lui Luca care are și el 75 de nume enumerate dar care **nu conțin nici pe Dumnezeu și nici pe Yeshua în acest număr**. Ce încearcă Luca să dezvăluie cititorilor săi? Iacov este **tatăl** tuturor copiilor lui Israel și **fiul** spu Iosif este o tipologie a lui Mesia. Prin urmare, există o relație între aceste două pasaje și este transmis un mesaj teologic. Aceste 75 de suflete care au fost în Egipt reprezintă exilul. Cu toate acestea cele 75 de suflete menționate în genealogia lui Luca reprezintă răscumpărarea prin planul lui Dumnezeu care este împlinit prin Mesia Yeshua. Cu alte cuvinte, Mesia, Yeshua este născut în această lume pentru a inversa exilul și să aducă răscumpărarea.

Există încă câteva observații care trebuie făcute cu privire la genealogia lui Luca. Prima este că din moment ce genealogia lui Matei și altele aflate în Scriptură încep cu cea mai veche perioadă și se mișcă înainte, cea a lui Luca face exact opusul și începe cu Yeshua. În al doilea rând, Luca face o întoarcere surprinzătoare în genealogia sa. Deja am spus că nu există inconsistențe între cele mai bune texte din ebraică ale Vechiului Legământ și genealogia lui Luca de la Adam la David. Cu toate acestea, este foarte interesant că în loc să meargă de la David la Solomon, genealogia lui Luca afirmă,

„...Natan, fiul lui David,” Luca 3:31

Cu alte cuvinte, Luca îl evită pe Solomon și toată descendența sa, și se mută la un alt fiu al lui David, Natan. Natan i s-a născut lui David în Ierusalim și a fost al treilea din unsprezece copii (vezi 2 Samuel 5:14-15). Conform genealogiei lui Matei, Iosif a fost un urmaș direct al lui Solomon. Este foarte comun ca savanții creștini să afirme că genealogia lui Luca trasează linia mesianică prin Miriam (Maria), ceea ce înseamnă că Miriam a fost un urmaș direct al lui Natan. **Cu toate acestea, nu există nici o evidență biblică sau istorică pentru a face o astfel de afirmație**. Trebuie să ne amintim că ceea ce afirmă

genealogia lui Luca este că **unul** este din **celălalt**. Construcția gramaticală din limba greacă a genealogiei lui Luca, atunci când este tradusă în mod literal, sună așa,

*„Și Yeshua, El avea aproximativ 30 de ani, când a început (lucrarea Sa)să fie recunoscut ca **fiu** al lui Iosif, al lui Eli, al lui Matat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Ianai, al lui Iosif, al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagai, al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semei, al lui Ioseh, al lui Ioda, al lui Ioanan, al lui Resa, al lui Zorobabel, al lui Salatiel, al lui Neri, al lui Melhi, al lui Adi, al lui Cosam, al lui Elmadam, al lui Er, al lui Isus, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Levi, al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionam, al lui Eliachim, al lui Melea, al lui Mena, al lui Matata, al lui Natan, al lui David, al lui Iese, al lui Iobed, al lui Boaz, al lui Salmon, al lui Naason, al lui Aminadab, al lui Admin, al lui Arni, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda, al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Terah, al lui Nahor, al lui Seruh, al lui Ragau, al lui Falec, al lui Eber, al lui Sala, al lui Cainam, al lui Arfaxad, al lui Sem, al lui Noe, al lui Lameh, al lui Metusala, al lui Enoh, al lui Iared, al lui Malaleel, al lui Cainan, al lui Enos, al lui Set, al lui Adam, al lui Dumnezeu.” Luca 3:23-38.*

Există doar un loc în genealogia lui Luca unde apare cuvântul „**fiu**” și este în legătură cu Yeshua, care a fost recunoscut, ca și **Fiul lui Iosif**. În fiecare dintre celelalte dăți, Luca folosește o construcție care vorbește despre o relație în cei mai generali termeni, fără nici un indiciu clar a ceea ce ar putea fi relația. Deși se poate trage concluzia din listă că această relație este una de tată-fiu, cu siguranță că nu avem acest tip de relație în ceea ce-l privește pe Adam și Dumnezeu, la fel și Yeshua și Iosif.

În concluzie, așa cum genealogia lui Matei a avut un mesaj mai mult teologic decât biologic, același lucru poate fi spus despre genealogia lui Luca. Genealogiile lui Matei și Luca sunt exemple bune a stilurilor unei astfel de literaturi care erau foarte caracteristice a perioadei a doua al celui de-al doilea templu.